

Εκδημία Λάζαρου Δεριζιώτη

[Μητροπολιτικό Έργο / Ι.Μ. Δημητριάδος και Αλμυρού](#)

Θλιβερή είδηση αποτέλεσε, μέσα στην Διακαινίσιμη εβδομάδα, η εκδημία του Επίτιμου Διευθυντή της άλλοτε 7ης Εφορείας Βυζαντινών Αρχαιοτήτων, Λάζαρου Δεριζιώτη, ανθρώπου με τεράστια προσφορά στη διάσωση και ανάδειξη των χριστιανικών μνημείων και αρχαιολογικών χώρων της Θεσσαλίας, Ευρυτανίας και Φθιώτιδας, φίλου και συνεργάτη τόσο της Ακαδημίας Θεολογικών Σπουδών Βόλου όσο και της Μητροπόλεως Δημητριάδος.

Ο Λάζαρος Δεριζιώτης διετέλεσε Διευθυντής της 7ης Εφορείας Βυζαντινών Αρχαιοτήτων με έδρα τη Λάρισα επί τριάντα έτη (1973 - 2003), με αρμοδιότητα στους τέσσερις θεσσαλικούς νομούς, τη Φθιώτιδα και την Ευρυτανία. Καταγόμενος από τον Πειραιά, σπούδασε Ιστορία και Αρχαιολογία στη Φιλοσοφική

Σχολή του Πανεπιστημίου Αθηνών. Αποφοίτησε το 1966 και διορίστηκε το 1968 ως φιλόλογος στο Μουσουλμανικό Γυμνάσιο Κομοτηνής. Εισήχθη στην Αρχαιολογική Υπηρεσία τον Ιούνιο του 1970 και τοποθετήθηκε αρχικά στη 2η Περιφέρεια Βυζαντινών Αρχαιοτήτων με έδρα τη Θεσσαλονίκη. Στη Λάρισα, έδρα της ομώνυμης Εφορείας Αρχαιοτήτων η οποία στη συνέχεια μετονομάστηκε σε 7η Εφορεία Βυζαντινών Αρχαιοτήτων, έφτασε το 1973 και παρέμεινε για τριάντα ολόκληρα χρόνια, μέχρι τη συνταξιοδότησή του το 2003. Οργάνωσε την Εφορεία σχεδόν «εκ θεμελίων», δημιούργησε κατάλληλες υποδομές, διοικητικές και επιστημονικές, και με τη συμβολή των συνεργατών του (αρχαιολόγων, αρχιτεκτόνων, μηχανικών, συντηρητών και εργατοτεχνιτών) εργάστηκε μεθοδικά στην ανάδειξη των αρχαιολογικών χώρων, σε κτηριακές επισκευές, αποκαταστάσεις μνημείων, στερεώσεις και συντηρήσεις τοιχογραφιών, συστηματικές καταγραφές και συντηρήσεις εικόνων και κειμηλίων.

Ο Λάζαρος Δεριζιώτης θεωρούσε ότι οι ποικίλες εκφάνσεις της βυζαντινής τέχνης (αρχιτεκτονική, ζωγραφική, γλυπτική, μικροτεχνία) υπηρετούσαν και υπηρετούν τη ζωή και την πράξη της Εκκλησίας, τόσο στο παρελθόν όσο και στο παρόν και το μέλλον. Αποτελούν κυήματα τέχνης λειτουργικής, και η μελέτη τους προϋποθέτει την κατανόησή τους στο περιβάλλον που τα δημιούργησε και όχι την προσέγγιση τους ως αποκομμένα τέχνηρα. Η έρευνα των μνημείων της αρμοδιότητάς του προσείλκυσε το προσωπικό του ενδιαφέρον. Ανάμεσά τους, συγκαταλέγονται τα καθολικά της μοναστικής πολιτείας των Μετεώρων (του «Αγίου Όρους» της Θεσσαλίας), αλλά και μοναστικά καθιδρύματα όπως η Μονή Δουσίκου, η Μονή Κορώνης, τα μνημεία της Αγιάς και η Μονή Τατάρνας. Στα περισσότερα από αυτά εκπροσωπούνται επάξια τα σημαντικότερα καλλιτεχνικά ρεύματα της μεταβυζαντινής ζωγραφικής του 16ου αιώνα, η κρητική καλλιτεχνική παράδοση και αυτή της βορειοδυτικής Ελλάδας, και μάλιστα με έργα των σημαντικότερων ζωγράφων, του Κρητικού Θεοφάνη, του Τζώρτζη, του Φράγγου Κατελάνου, των αδελφών Φράγγου και Γεωργίου ιερέως των Κονταρήδων. Έρευνες, αναστηλωτικά και ανακαινιστικά έργα πεδίου, μελέτες και δημοσιεύσεις ήταν το αποτέλεσμα της μακρόχρονης ενασχόλησής του με τα παραπάνω μνημεία. Η παρακαταθήκη του είναι αληθινά πολύτιμη για τη μεταγενέστερη έρευνα, ενώ πρέπει να μνημονευτεί ιδιαίτερα και το ενδιαφέρον του για τους νέους επιστήμονες, ακόμη και εκτός της Αρχαιολογικής Υπηρεσίας, τους οποίους υποστήριζε με όλες του τις δυνάμεις και τους ωθούσε στην έρευνα, θέτοντας στη διάθεσή τους τη βιβλιοθήκη και τα υπηρεσιακά αρχεία.

Ο εκλιπών είχε τιμηθεί με το Δίπλωμα Τιμής της Ιεράς Μητροπόλεως Δημητριάδος για την πολυετή προσφορά του στη διαφύλαξη των υλικών μαρτυριών της βυζαντινής παράδοσης, σε ειδική τελετή που είχε πραγματοποιηθεί τον Οκτώβριο

του 2019, συνδιοργανωμένη από την Ακαδημία Θεολογικών Σπουδών Βόλου και τον φορέα πολιτισμού «Μαγνητών Κιβωτός», απ' όπου προέρχονται και οι φωτογραφίες (δείτε <https://tinyurl.com/derizmeta> και <https://tinyurl.com/derizprin>). Στην εκδήλωση αυτή η ιστορικός βυζαντινής τέχνης και θεολόγος Μαρία Νάνου απηύθυνε χαιρετισμό εκ μέρους του Τομέα Βυζαντινών και Μεταβυζαντινών Μνημείων και Κειμηλίων της Ακαδημίας Θεολογικών Σπουδών Βόλου (διαβάστε εδώ <https://tinyurl.com/derizxaire>) απ' τον οποίο αντλεί πληροφορίες και η παρούσα ανάρτηση.

Η Ιερά Μητρόπολις Δημητριάδος και η Ακαδημία Θεολογικών Σπουδών Βόλου, εκφράζουν τα θερμά τους συλλυπητήρια στους οικείους του (στη σύζυγό του Αμαλία, στην κόρη του Μαρία και τον γιο του Αντώνη) και προσεύχονται για την ανάπαυση της ψυχής του στον Αναστάνα Κύριο που αγάπησε και υπηρέτησε σε όλη του τη ζωή! Ας είναι αιωνία η μνήμη του.